

Nevládní organizace vyzývají Senát k podpoře novely trestního zákoníku: Přináší spravedlivější tresty, lepší ochranu dětí i větší podporu obětí

Praha, 30. června 2025 — Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV) společně s dalšími významnými nevládními organizacemi dnes zaslala otevřenou výzvu členům a členkám Senátu Parlamentu ČR. Organizace je vyzývají k podpoře novely trestního zákoníku (senátní tisk č. 143) ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou. Text výzvy je veřejně dostupný [zde](#).

Novela představuje zásadní krok k modernizaci české trestní politiky. Přináší spravedlivější nastavení trestů, snižuje nadměrnou trestní represi, která dlouhodobě zatěžuje systém i jednotlivce, a posiluje ochranu těch nejzranitelnějších — dětí a obětí trestné činnosti.

„Novela směřuje k tomu, aby tresty skutečně plnily svůj účel — chránily společnost, napomáhaly nápravě a zohledňovaly zájmy obětí. Zároveň zmírňuje zbytečně tvrdé postihy za méně závažné trestné činy a přispívá ke snižování vysoké míry uvěznění, která je třetí nejvyšší v Evropské unii,“ uvedla Jana Smiggels Kavková, předsedkyně výboru AOOV.

„Ukládání peněžitých trestů, zejména jako trestů souběžných, zvýší dobytost nároků poškozených z majetkových trestních sankcí a podpoří rozvoj péče o oběti. Ochrana obětí v podobě dětského certifikátu jako kvalifikačního předpokladu pro práci s dětmi přispěje k prevenci recidivní trestné činnosti vůči dětem,“ říká Jitka Poláková, předsedkyně Victimy, z.s., sdružující organizace pracující s oběťmi trestné činnosti.

Organizace zároveň reagují na senátní pozměňovací návrh, který upravuje ukládání peněžitých trestů. Neztotožňují se s výkladem předkladatelů, že novela pachatelům umožní vykoupit se ze závažné hospodářské kriminality. „Novela nerozšiřuje možnost uložit pachatelům hospodářské kriminality samostatný peněžitý trest. Naopak upřesňuje pravidla a v některých aspektech je dokonce zpřísnuje oproti současné právní úpravě. Zamezuje totiž uložení peněžitého trestu u nejzávažnějších forem kriminality jako trestu jediného,“ doplňuje Petra Masopust Šachová, právnička a předsedkyně Institutu pro restorativní justici. Pozměňovací návrh navíc znamená zásadní riziko pro přijetí novely jako takové. Jeho přijetí by totiž mohlo vést k tomu, že se novela do voleb už nestihne schválit.

„Trestní zákoník jde správnou cestou i u drogových deliktů, napravuje dnešní stav, kdy za bagatelní skutky pěstování pár kyttek konopí padaly drakonické tresty (běžně 8 let) a ti, kdo si pro svou potřebu či pro blízké pěstovali konopí na mastičky dostávali daleko přísnější tresty než pachatelé sexuálního násilí. Novela také pomáhá lidem s depresemi či traumaty, kdy mimo psychedelikum ketamin bude pro terapeutické účely možné použít i psilocybin,“ říká Matěj Hollan, ředitel Asociace poskytovatelů adikologických služeb.

Mezi hlavní přínosy novely patří:

- Ukotvení principu restorativní justice, která klade důraz na nápravu škod a obnovení vztahů mezi pachatelem, obětí a společností.
- Zmírnění nepřiměřené trestní represe u méně závažných činů — například opakované krádeže či neplacení výživného v případech, kdy dítě není ohroženo.

- Posílení možnosti obětí získat náhradu škody — právě prostřednictvím vyššího využití peněžitých trestů na podporu obětí a poradenských služeb.
- Zajištění lepší ochrany dětí před násilím a zneužitím, například tím, že vymezuje podmínky pro práci s dětmi osobám s trestní minulostí
- Racionálnější nastavení systému peněžitých trestů — spravedlivější vůči všem, bez ohledu na jejich majetkové poměry.
- Snížení neúměrně vysokých trestů za nakládání s konopím, kdy běžně za konopné delikty padaly osmileté tresty, a to i když se jednalo o pěstování pro vlastní potřebu na výrobu masti a umožnění využití psychedelika psilocybinu pro terapeutické využití (léčba těžkých depresí apod.)

Novela vychází z odborného konsenzu a je výsledkem dlouhých jednání politiků, expertů a zástupců justice. Na jejím přijetí se shodují odborníci napříč justičním sektorem — včetně zástupců Nejvyššího soudu, Soudcovské unie či akademické sféry.

„Věříme, že novela je prvním, ale nezbytným krokem k nastartování širších změn v oblasti trestní politiky, které povedou k bezpečnější a spravedlivější společnosti, proto prosíme senátory a senátorky, aby ji přijali,“ uzavírá Jana Smiggels Kavková.

Signatáři výzvy:

Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV)

Asociace poskytovatelů adiktologických služeb (APAS)

Centrum LOCIKA

Česká asociace streetwork

Institut pro restorativní justici

Lobbio

Victima (Asociace organizací pracujících s oběťmi trestných činů)

Kontakty pro novináře a novinářky:

Bára Kiliesová, AOOV, tel. 605 258 595

Klára Kalibová, Victima, z.s., 773 177 822